

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ

SAĞLIK HİZMETLERİNİN TEŞKİLAT YAPISI

ÖĞR. GÖR. ÖZGE BİLGİN

AREL ÜNİVERSİTESİ

Meslek Yüksekokulu- İlk ve Acil Yardım Programı

ÜLKEMİZDE SAĞLIK HİZMETLERİ

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının **sağlığını korumak**, sağlık **düzeyini yükseltmek**, hasta ve yaralıların **tedavi edilmelerini sağlamak**, gerektiğinde **rehabilite hizmetlerini sunmak** amacıyla kurulmuş **en üst düzeyde bir teşkilattir.**

Sağlık Bakanlığı teşkilatı ile ilgili düzenleme; milli mücadele dönemlerinde Ankara'da kurulan ilk milli hükümet tarafından **2 Mayıs 1920** tarihinde çıkarılan 3 sayılı kanun içerisinde yer almıştır.

- 3 sayılı kanun ile Sağlık Bakanlığı “**Sıhhat ve İctima-i Muavenet Vekâleti** (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı) adı ile teşkilatlanmıştır.
- **Ülkemizdeki tüm sağlık hizmetlerinin yürütülmesi görevi** bu bakanlığa verilmiştir.
- **Dr. Adnan Adıvar ilk sağlık bakanı** olmuştur.

Sağlık Bakanlığının teşkilat yapısını ve görevlerini düzenleyen 181 sayılı “**Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**” 14 Aralık 1983 tarih ve 18251 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

- Cumhuriyet tarihi boyunca sağlık teşkilatında bazı değişiklikler yapılmasıyla birlikte en son **24 Ocak 1989 tarih** ve 356 sayılı "Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Bakanlığın ismi “**Sağlık Bakanlığı**” olarak değiştirilmiş ve **hizmet koşullarına göre merkez ve taşra örgütü** geliştirilerek bugünkü örgüt ve yönetim biçimi oluşturulmuştur.

SAĞLIK BAKANLIĞININ GÖREVLERİ

Anayasal çerçevede devletin sağlık hizmetleri alanındaki rolü ve görevi ülkemizde; **aile sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik hizmetlerin, devletin sorumluluğunda olduğu** Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 41. Maddesinde şu şekilde ifade edilmiştir:

“Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle **ananın ve çocukların korunması ve aile planlaması** öğretimi ile uygulamasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.”

Yine Anayasamızın 56. maddesinde **çevre sağlığının korunmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması, sağlığın korunması ve geliştirilmesi, sağlık hizmetlerinin planlanması ve sunumunun gerçekleştirilmesi, gerekli denetimlerin yapılması ve sağlık hizmetlerinin maliyetinin karşılanması için finansman kaynakları sağlanmasının** devletin sorumlulukları arasında olduğu belirtilmiştir.

- **“Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.**
- Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek **Devletin ve vatandaşların ödevidir.**
- Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla **sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp, hizmet vermesini düzenler.**

- Devlet bu görevini **kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.**
- Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla **genel sağlık sigortası kurulabilir.**

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN GÖREVLERİ AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE BELİRTİLMİŞTİR:

- ▶ **Herkesin hayatını bedenlen, ruhen ve sosyal bakımdan tam iyilik hâli içinde sürdürmesini sağlamak için fert ve toplum sağlığını korumak** ve bu amaçla ülkeyi kapsayan plan ve programlar yapmak, uygulamak ve uygulatmak, her türlü tedbiri almak, gerekli teşkilatı kurmak ve kurdurmak,
- ▶ **Bulaşıcı, salgın ve sosyal hastalıklarla savaşarak** koruyucu, tedavi edici hekimlik ve rehabilitasyon hizmetlerini yapmak,

- ▶ **Ana ve çocuk sağlığının korunması ve aile planlaması hizmetlerini yapmak,**
- ▶ **İlaç, uyuşturucu vb. maddelerin üretim ve tüketimini** her safhada kontrol ve denetlemek; farmasötik ve tıbbi madde ve üreten yerlerin, dağıtım yerlerinin açılış ve çalışmalarını esaslara bağlamak, denetlemek,
- ▶ **Gerekli aşı, serum, kan ürünleri ve ilaçların üretimini yapmak,** yaptırmak ve gerekirse ithalini sağlamak,

- ▶ Temel sorumluluk Sağlık Bakanlığına ait olmak üzere **Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Orman Bakanlığı ve mahalli idarelerle işbirliği suretiyle gıda maddelerinin ve bunları üreten yerlerin sağlık açısından kontrol hizmetlerini yürütmek,**
- ▶ Mahallî idareler, ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği suretiyle **çevre sağlığını ilgilendiren gerekli tedbirleri almak ve aldirmek,**
- ▶ Bulaşıcı, salgın insan hastalıklarına karşı **kara hudut kapıları, deniz ve hava limanlarında koruyucu sağlık tedbirlerini almak,**

- ▶ **Kanser, verem ve sıtma ile savaş hizmetlerini yürütmek** ve bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşların çalışmalarının koordinasyonunu ve denetimini sağlamak,
- ▶ Bu görevlerin yerine getirilmesi için **gerekli tesisleri kurmak ve işletmek, meslek personelinin yetiştirmek,**
- ▶ Sağlık hizmetleriyle ilgili olarak **milletlerarası ve yurt içindeki kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmaktır.**

SAĞLIK BAKANLIĞI TEŞKİLATI

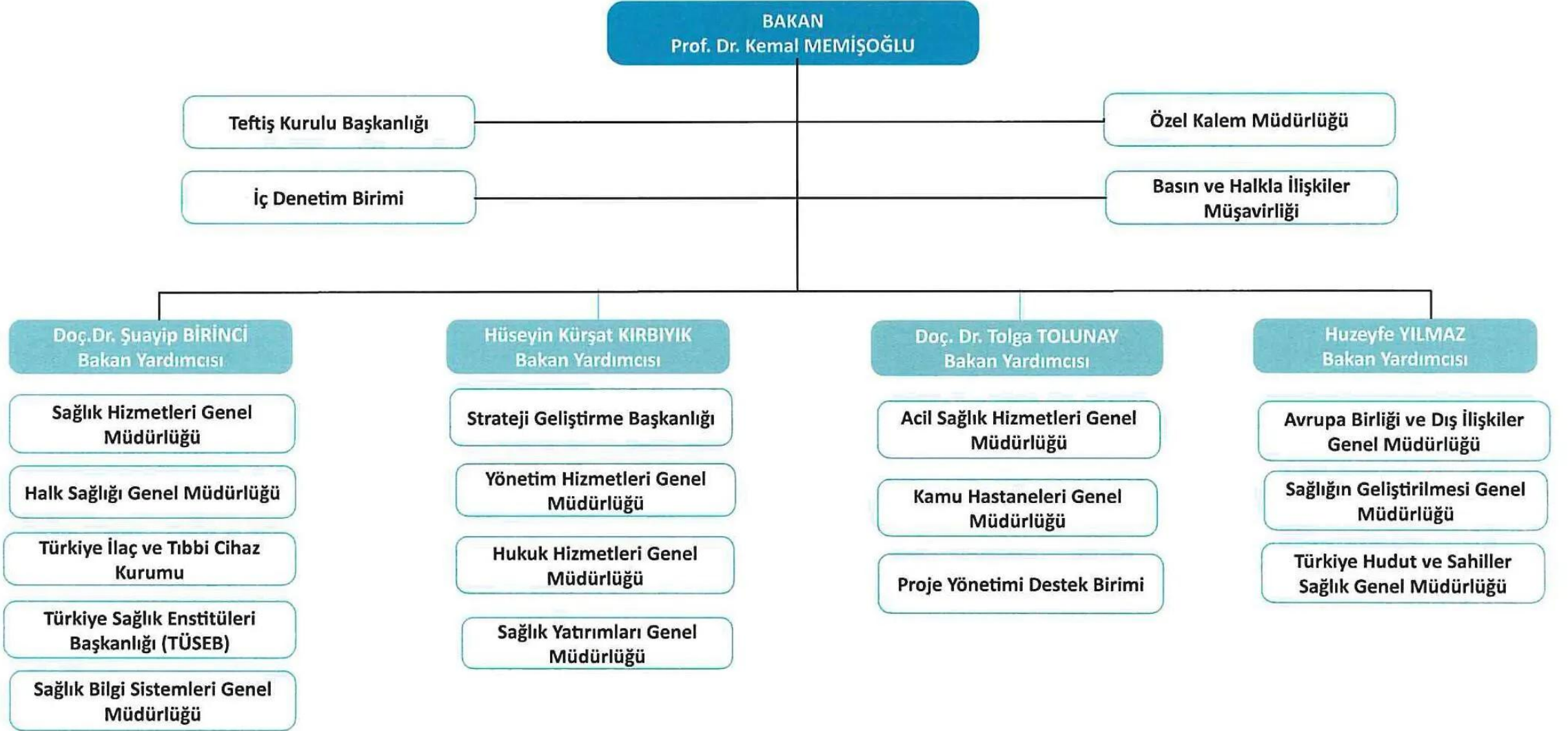
Sağlık Bakanlığı teŐkilati,

- **MERKEZ TEŞKİLATI** ile **TAŞRA TEŞKİLATI**

ve

- Bunlara **BAĞLI KURULUŐLARDAN** meydana gelir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI GÖREV DAĞILIMI

1. MERKEZ TEŞKİLATI

BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI,

- **Ana hizmet birimleri** ile
- **Danışma ve denetim birimleri** ve
- **Yardımcı birimlerden** meydana gelir.

▶ ANA HİZMET BİRİMLERİ

- ▶ Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ▶ Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ▶ İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü
- ▶ Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü
- ▶ Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
- ▶ Sıtma Savaş Daire Başkanlığı
- ▶ Verem Savaş Daire Başkanlığı
- ▶ Kanserele Savaş Daire Başkanlığı
- ▶ Dış İlişkiler Daire Başkanlığı
- ▶ Avrupa Topluluğu Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
- ▶ Yatırım, İnşaat ve Onarım Daire Başkanlığı
- ▶ Kamu Özel Ortaklığı Daire Başkanlığı

Bakanlık Merkez Birimleri Teşkilatı

► DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİ

- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
- Bakanlık Müşavirliği
- Hukuk Müşavirliği
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

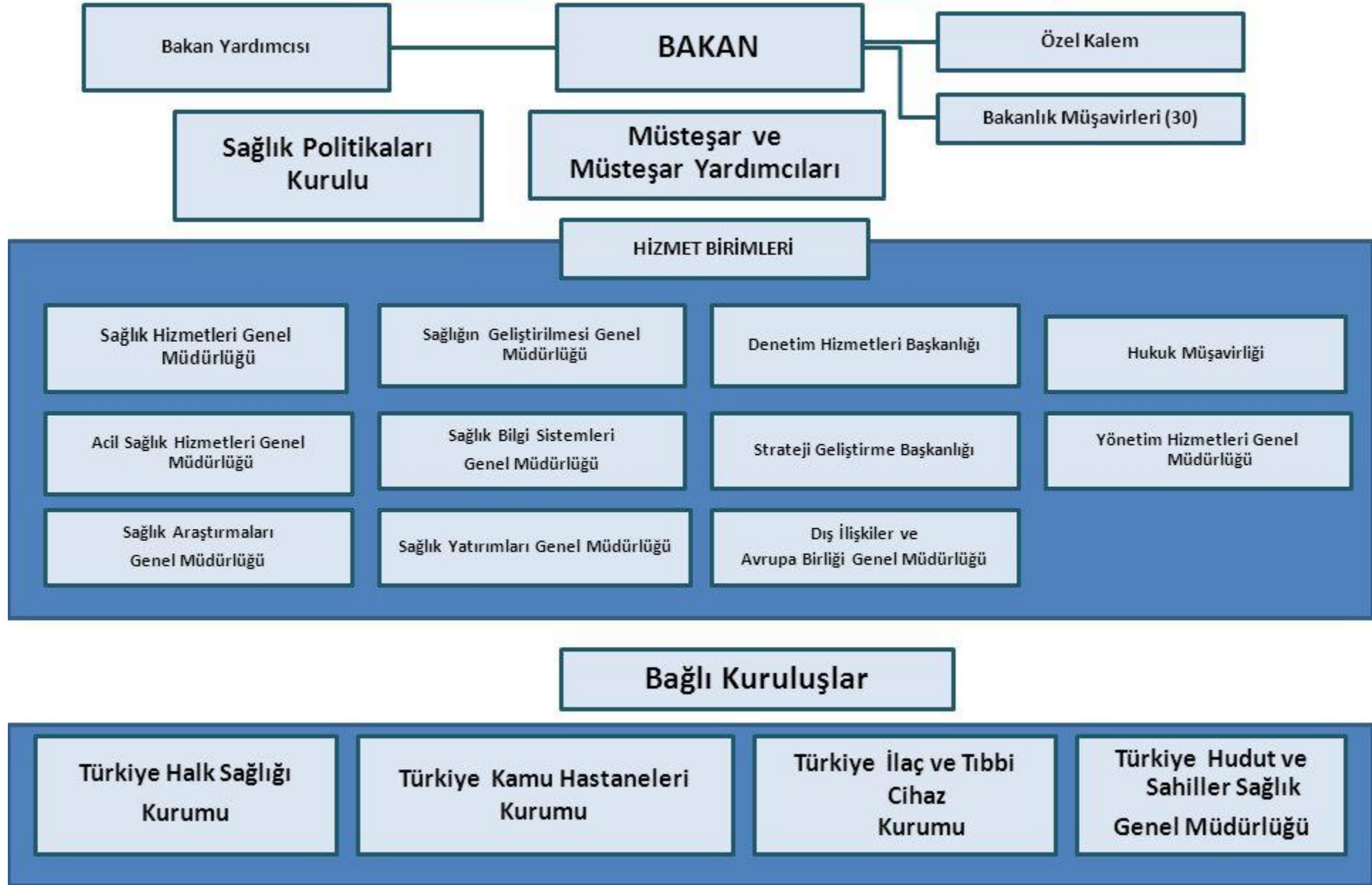
Bakanlık Merkez Birimleri Teşkilatı

► YARDIMCI BİRİMLER

- Personel Genel Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
- Savunma Sekreterliği
- Özel Kalem Müdürlüğü

Bakanlık Merkez Birimleri Teşkilatı

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN YENİ TEŞKİLAT ŞEMASI

2. TAŞRA TEŞKİLATI

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN TAŞRA TEŞKİLATI;

- ▶ İl sağlık m¼d¼rl¼kleri,
- ▶ Sağlık grup başkanlıkları,
- ▶ Sağlık ocakları,
- ▶ Sağlık evleri ile diğer taşra teŐkilatlarından meydana gelir.

BAKANLIK VE BAĞLI KURULUŞLAR TAŞRA TEŞKİLATI

İL SAĞLIK MÜDÜRLÜKLERİ

- ▶ İllerde sağlık kuruluşlarının başı **vali**lerdir,
- ▶ Sağlık müdürü valinin sağlık danışmanıdır.
- ▶ **İl sağlık müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı'nın ildeki en üst kuruluşudur.**
- ▶ Sağlık müdürü, Bakanlığın ildeki temsilcisidir.

3. SAĞLIK BAKANLIĞINA BAĞLI KURULUŞLAR

Sağlık Bakanlığı Bağlı Kuruluşlar

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
Koruyucu sağlık hizmetlerini ve laboratuvar hizmetlerini yürütür

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
Kamu hastanelerini yönetir ve işletir

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
İlaç, tıbbi cihaz ve her türlü tıbbi ürünün standartlarını belirler, ruhsatlandırır, denetler ve bu ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimini yapar

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
Türk boğazları, hudut ve sahilleri ile ilgili uluslararası sözleşme ve mevzuat hükümlerini yerine getirir

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN TEŞKİLAT YAPISI

Acil sağlık hizmetleri; **acil sağlık konusunda eğitim görmüş sağlık ekipleri** tarafından, **ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda** olayın meydana gelmesini takip eden **erken dönemde, tıbbi araç ve gereç desteği ile** sunulan ve ülke genelinde Genel Müdürlüğün ilgili birimi aracılığıyla tek elden planlanan, idare ve koordine edilen hizmetlerdir.

Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 5. maddesine göre “**Acil sağlık hizmetlerinin ÷lke genelinde sunulabilmesi için kesintisiz olarak bir ekip anlayışı içinde yürüt÷lmesi ve kısa zamanda ulaşılabılır olması esastır.**

- Acil sağlık hizmetlerinin bu esaslara göre; Bakanlığın koordinasyonunda kamu veya özel bütün kurum ve kuruluşların iştiraki ile **tek merkezden yönetilmesini** sağlamak maksadıyla, hizmetin yürüt÷lmesi için acil sağlık hizmetleri teşkil olunmuştur”.

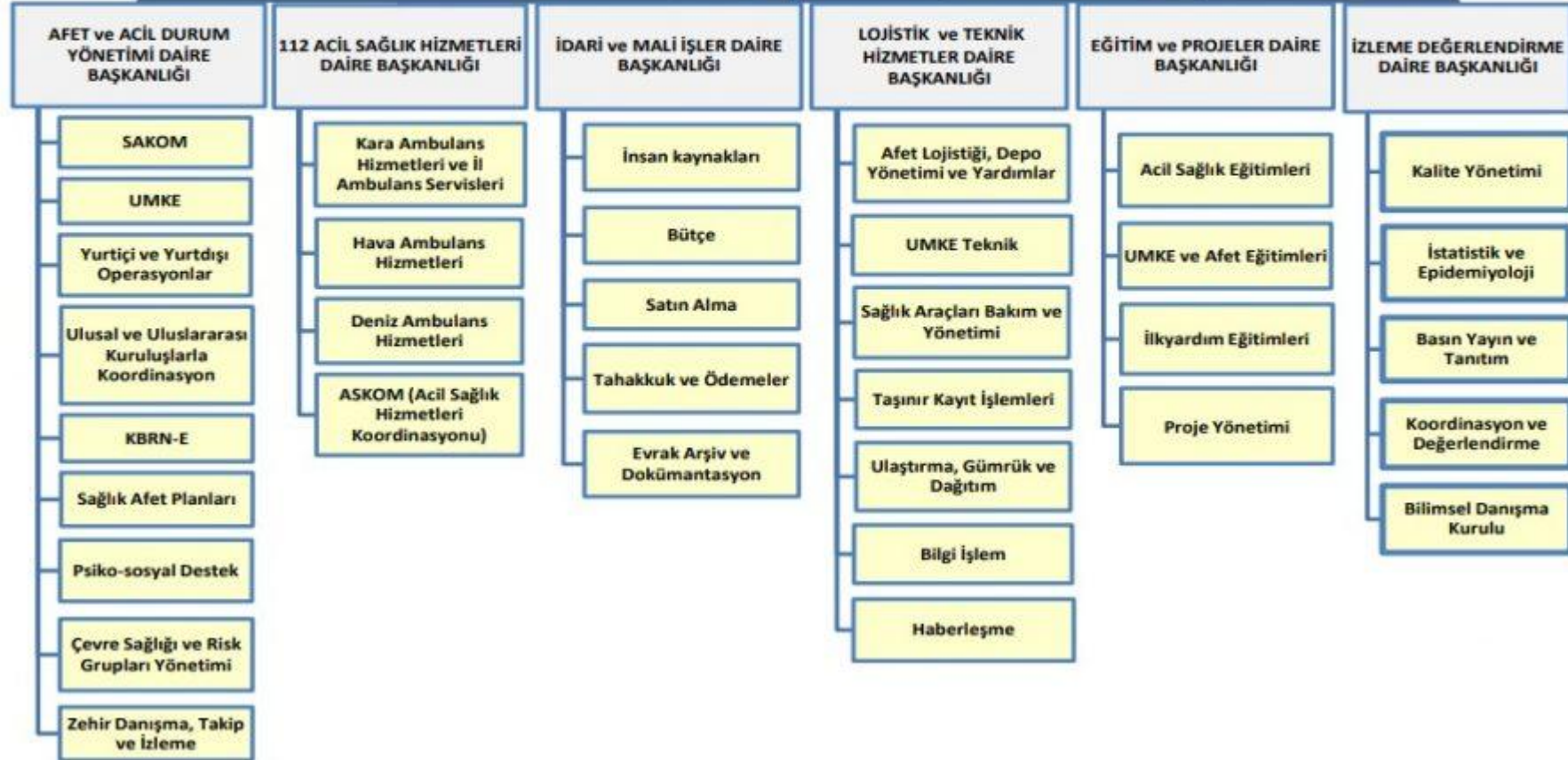
1. MERKEZ TEŞKİLATI

Acil sağlık hizmetlerinin merkez teŐkilati; **Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼đ¼ne bağlı “Acil ve Afetlerde Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı”** oluŐturmaktadır.

ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HUKUK MÜŞAVİRİ

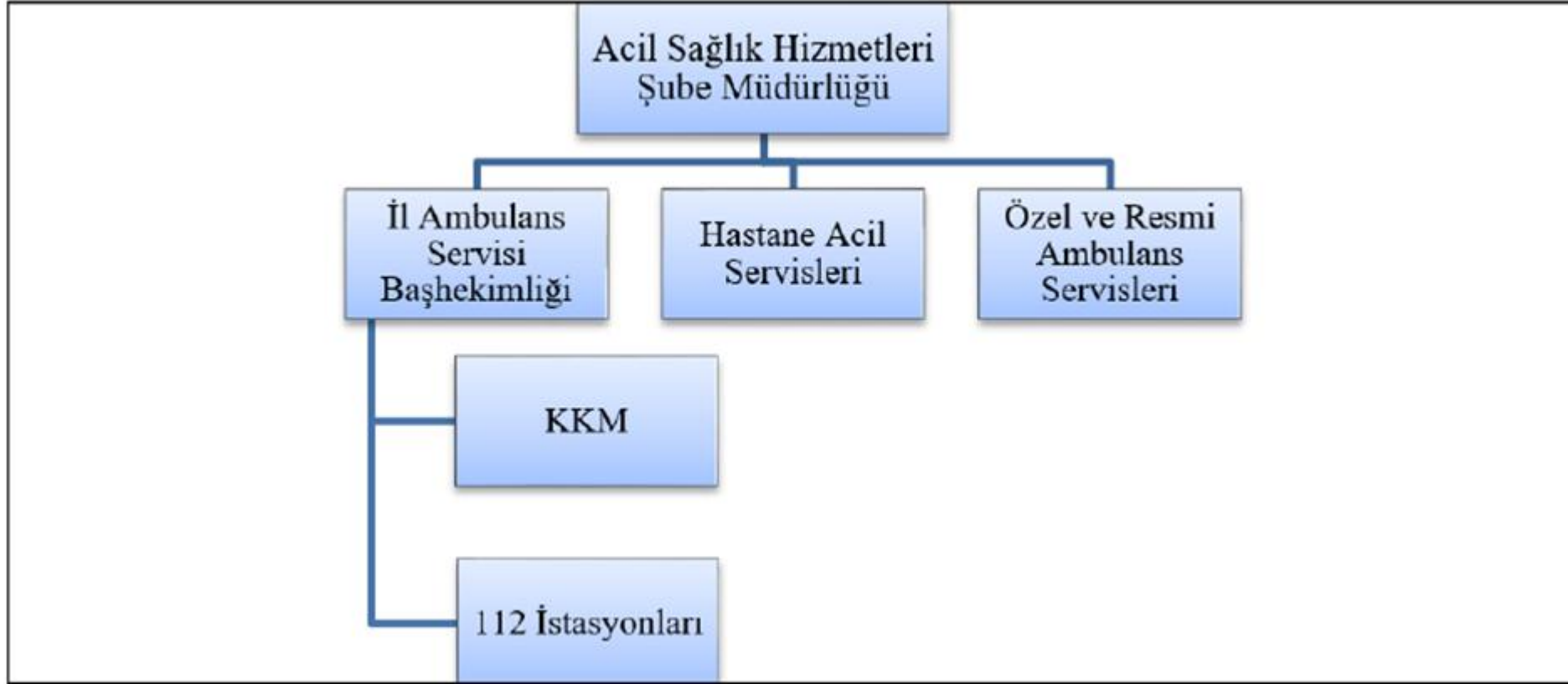
PROJE KOORDİNATÖRLERİ

2. TAŞRA TEŞKİLATI

Taşra teşkilatında yer alan acil sağlık hizmeti birimleri; **temel hizmet ve destek hizmet birimlerinden** oluşur.

İllerde faaliyet gösteren bütün acil sağlık hizmet birimleri ve hizmetle ilgili diğer birimler sundukları hizmet açısından **il sağlık müdürlüğüne karşı sorumludur.**

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN TEMEL HİZMET BİRİMLERİ

- ▶ Acil sağlık hizmetleri Şube m¼d¼rl¼đ¼,
- ▶ İl ambulans servisi baŐhekimliđi,
- ▶ Hastane acil servisleri.

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN DESTEK HİZMET BİRİMLERİ

- ▶ Birinci basamak sağlık kuruluşları, (sağlık ocakları, sağlık evleri vb.)
- ▶ **Yataklı tedavi kurumları**, (devlet hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri vb.)
- ▶ Sağlık hizmeti veren kamu kurumları,
- ▶ **Özel ambulans servisi birimlerinden oluşur.**

Acil sağlık hizmetleri taşra teşkilat şeması

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

“Müdürlük adına **acil sağlık hizmetleri ile ilgili çalışmalarını koordine eden planlayan,**

- ▶ **ildeki tüm ambulansların ruhsatlandırma ve denetimini yapan,**
- ▶ **hastane acil servislerini koordine eden ve denetleyen,**

- ▶ **il düzeyindeki ilk yardım eğitimlerinin verilmesini organize eden ve bununla ilgili ilk yardım eğitim merkezlerinin ruhsatlandırılması ve denetimini yapan,**
- ▶ **il sağlık afet planlarının hazırlanması ve uygulanmasının** koordinasyonunu sağlayan,
- ▶ **acil sağlık hizmetleri ile ilgili tüm verileri toplayan ve değerlendiren birimdir”** (Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği Madde: 8.)

Acil Sağlık Hizmetleri Şube M¼d¼rl¼ę¼ g¼revlerini yerine getirirken **il d¼zeyindeki koordinasyon alışmaları**, **Acil Sağlık Hizmetleri Koordinasyon Komisyonu (ASKOM)** tarafından y¼r¼t¼lmektedir.

Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği'nin 5. maddesine göre ASKOM; **il genelindeki hastanelerin acil servisleri ile il ambulans servisi arasındaki koordinasyon ve hizmet standartlarını** belirlemek üzere müdürlüğün teklifi, valiliğin onayı ile kurulur.

İl sağlık müdürü veya görevlendireceği acil sağlık hizmetlerinden sorumlu il sağlık müdür yardımcısının başkanlığında;

- ▶ Acil ve afetlerde sağlık hizmetleri Şube müdürü,
- ▶ Yataklı tedavi hizmetleri Şube müdürü,
- ▶ İl ambulans servisi baŐhekimisi, resmi ve özel hastanelerin acil servis sorumlularını ile
- ▶ Meslek odası ve ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden teşkil edilir.

The image features four decorative geometric shapes in the corners: a light orange diamond in the top-left, a light brown diamond in the top-right, and two overlapping light orange diamonds in the bottom-right. A thin horizontal line is positioned above the text.

**DİNLEDİĞİNİZ
İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM.**